

3. Кодекс Республики Беларусь об административных правонарушениях : кодекс Республики Беларусь от 21.04.2003 № 194-3 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://pravo.levonevsky.org/bazaby11/republic37/text231.htm>

4. Процессуально-исполнительный кодекс Республики Беларусь об административных правонарушениях : кодекс Республики Беларусь от 20.12.2006 № 194-3 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.pravo.by/main.aspx?guid=3871&p0=hk0600194&p2=%7BNRPA%7D>

5. Свод принципов защиты всех лиц, подвергаемых задержанию или заключению в какой бы то ни было форме : резолюция 43/173 Генеральной Ассамблеи ООН от 09.12.1988 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_206

Ю.І. Семчук

Львівський університет бізнесу та права

СТАТУС ПРОКУРАТУРИ В ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІЙ ПАРАДИГМІ

Осмыслится правовой статус прокуратуры у контексті євроінтеграційних процесів. Автор розглядає реформування прокуратури у нерозривному зв'язку з процесом формування правової держави та утвердження верховенства права. Стверджується, що реформування прокуратури в контексті євроінтеграції як стратегічного пріоритету політики України повинне відбуватись з врахуванням особливостей правової системи та актуальних для України правових реалій. Доводиться, що у сучасних умовах найбільш доцільно залишити за прокуратурою статус незалежного державного органу, беручи до уваги Рекомендацію (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи щодо того, що у країнах, де прокуратура незалежна від уряду, держава повинна вжити ефективних заходів для того, щоб гарантувати закріплення в законі характеру й обсягу незалежності прокуратури.

Ключові слова: прокуратура, статус прокуратури, євроінтеграція, верховенство права, правова держава.

Осмысливается правовой статус прокуратуры в контексте процессов евроинтеграции. Автор рассматривает реформирование прокуратуры в неразрывной связи с процессом формирования правового государства и утверждения верховенства права. Утверждается, что реформирование прокуратуры в контексте евроинтеграции как стратегического приоритета политики Украины должно осуществляться с учетом особенностей правовой системы и актуальных для Украины правовых реалий. Доказывается, что в современных условиях наиболее целесообразно оставить за прокуратурой статус независимого государственного органа, принимая во внимание Рекомендации (2000) 19 Комитета Министров Совета Европы относительно того, что в странах, в которых прокуратура независима от правительства, государство обязано осуществить эффективные мероприятия для того, чтобы гарантировать закрепление в законе характер и объем независимости прокуратуры.

Ключевые слова: прокуратура, статус прокуратуры, евроинтеграция, верховенство права, правовое государство.

Comprehended the legal status of the prosecutors in the context of the European integration process. The author examines the reform of the Prosecutor's Office in close connection with the process of the rule of law and the rule of law. Argues that the reform of the Prosecutor's Office in the context of European integration as a strategic priority policy of Ukraine should take into account the characteristics of the legal system and relevant legal realities in Ukraine. It is proved that in the current circumstances, the most appropriate to maintain the status of an independent prosecutor for the state agency, taking into account the recommendations (2000) 19 of the Committee of Ministers of the Council of Europe on the fact that in countries in which the prosecutor's office is independent from the government, the state must implement effective measures to ensure to guarantee enshrined in the law of nature and extent of the independence of the prosecutor's office.

Key words: Prosecutor's Office, the status of the Prosecutor's Office, the European integration, the rule of law.

Постановка проблеми. Однією з найбільш актуальних проблем у сучасній науці є проблема теоретичного обґрунтування правового статусу прокуратури в контексті євроінтеграції як стратегічного пріоритету політики України. У зв'язку з цим особливої уваги потребує обґрунтування статусу прокуратури відповідно до європейських стандартів.

Аналіз останніх наукових досліджень. До проблематики статусу прокуратури зверталися В. Войцишен, В. Долежан, О. Драган, О. Єлизаров, О. Ішук, М. Косюта, О. В. Кошман, В. Кравчук, П. Кулагін, О. Литвак, В. Малюга, І. Марочкін, В. Миколенко, О. Михайленко, М. Мичко, І. Озерський, Є. Попович, В. Тацій, О. Толочко, В. Чіркін, П. Шумський, Н. Цакадзе, М. Якимчук та ін. Однак недостатньо уваги приділено проблемі статусу прокуратури в євроінтеграційному вимірі.

Виклад основного матеріалу дослідження. У Рекомендації (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи "Про роль прокуратури у системі кримінального правосуддя" наголошується на необхідності вжиття заходів щодо забезпечення виконання прокурорами професійних обов'язків без необґрунтованого втручання або необґрунтованого покладання на них цивільної, кримінальної й іншої відповідальності [1]. У цьому контексті важливого значення набуває правовий статус прокуратури. У європейських країнах існують моделі прокуратури, відповідно до яких виділяються чотири типи: держави, де прокуратура входить до складу Міністерства юстиції, хоча при цьому може належати до органів правосуддя і діяти при судах, а прокурори – до суддівського корпусу ("магістрату"); держави, де прокуратура повністю входить до складу судової системи та працює при судах або користується в межах судової влади адміністративною автономією; держави, де прокуратура виділена в самостійну систему і підзвітна парламенту чи главі держави; держави, де прокуратури або її прямого аналога не існує [2, с.35]. Так, у Бельгії прокуратура підпорядкована Міністерству юстиції. Магістрати прокурорського корпусу представляють виконавчу, судову владу і водночас входять у суддівський корпус Бельгії. До складу Міністерства юстиції належать прокуратури у Франції, Нідерландах, Данії, Польщі, Румунії, Ізраїлі, Японії, Естонії, Сирії. В Албанії прокурори організовані у централізований орган і працюють разом із судовою системою (Конституція Албанії, ч.2 ст. 48). В Андоррі прокуратура належить до судової влади, має функціональну автономію [3, с. 107 – 116]. До держав, де прокуратура введена до складу судової системи належать Іспанія, Колумбія, Болгарія, Латвія [4, с. 550]. У Боснії і Герцеговині органи прокуратури діють незалежно, як окремий орган влади Боснії і Герцеговини. Прокуратура Угорщини – незалежний конституційний орган, який не належить до жодної з гілок влади. У Хорватії прокуратура являє собою незалежний юридичний орган, займає самостійне місце у системі державної влади [3, с. 130 – 144].

У юридичній літературі існує декілька точок зору щодо шляхів реформування прокуратури, у тому числі й визначення її правового статусу. Певне коло вчених притримується думки, що прокуратура не повинна належати до жодної з гілок влади. М. В. Косюта вважає, що, навіть будучи віднесеною до якоїсь традиційної гілки державної влади, прокуратура в будь-якому суспільстві зберігає своє неповторне обличчя і наділена такими функціями, які є невластивими для інших державних структур. Це стосується як монофункціональних прокуратур, на які покладено лише кримінальне переслідування, так і багатофункціональних. Незалежно від ступеня інтеграції прокуратури до інших державних структур, вона завжди зберігає певний рівень організаційної відокремленості і автономії при реалізації своїх функцій. Обов'язкова "прив'язка" прокуратури до якоїсь із традиційних гілок влади обґрунтована не важливими концептуальними міркуваннями і практичною доцільністю, а скоріше догматичним сприйняттям принципу поділу влади [5, с. 29]. П. Шумський вважає необов'язковою присутність прокуратури в будь-якій з трьох гілок влади – законодавчій, виконавчій чи судовій [6, 43]. В. Войцишен вважає, що прокуратура не повинна належати до жодної з гілок влади [7 с. 11]. І. Марочкін наголошує на тому, що прокуратура є адміністративним органом, який не повинен належати до жодної з гілок влади [8, с. 63]. О. Литвак, П. Шумський цілком справедливо зауважують, що, якщо прокуратура організаційно входить до тієї чи іншої гілки влади, можуть втратитися гарантії того, що процедурні прокурорські можливості не будуть використовуватися як інструментарій політичної боротьби влади чи тієї політичної сили, яка таку владу сформувала [9, с. 11].

Поширеною є думка щодо прокуратури як самостійної гілки влади. За прокуратурою визнається відособленість у механізмі державної влади [10, с. 75; 11, с. 18; 12, с. 26]. Прокурорська влада трактується як така, що являє собою один з видів державної влади з самостійною владною функцією [23, с. 5]. Косюта вважає, що прокуратура, виходячи з характеру її функцій і повноважень, єдності і централізації, може розглядатися як самостійна гілка державної влади [5, с. 33]. Зараз, зауважує дослідник, прокуратура України об'єктивно є самостійною гілкою державної влади, а за умови включення її до системи контрольно-наглядової влади вона стане автономним елементом цієї системи [5, с. 41]. Зауважимо, що останнім часом у науковій літературі чимало уваги приділяється обґрунтуванню об'єктивного виокремлення нової самостійної гілки державної влади – контрольно-наглядової [11; 12].

В. М. Кравчук осмислює прокуратуру як "орган державної влади", стверджуючи, що прокуратура є органом державної влади, оскільки: а) становить системоутворюючу частину механізму держави; б) її функціональне призначення визначено Конституцією України; в) Генеральний прокурор України та підпорядковані йому прокурори наділені низкою владних повноважень; г) має спеціальне призначення і разом з системою законодавчої, виконавчої та судової влади складає повноцінний апарат держави тощо [13, с. 13]. В. Миколенко, говорячи про поділ компетенцій між органами державної влади, наголошує на потребі збереження незалежного статусу прокуратури у механізмі держави як органу правозахисної спрямованості [14, с. 616]. М. Якимчук вважає, що прокуратура – самостійний орган державної влади [15, с. 32], "елемент механізму держави" [16, с.36]. О. Литвак, П. Шумський висловлюються стосовно того, що прокуратура повинна бути незалежним державним органом [9, с. 8]. О. Михайленко осмислює прокуратуру як державний орган, діяльність якого входить у систему видів державної діяльності [17, с.120]. А. Гель наголошує на прокуратурі як державному правоохоронному органі [18, с.85].

О. Толочко притримується думки, що прокуратурі доцільно бути автономною і незалежною системою державних органів при судовій владі на правах самостійної підсистеми. Віднесення прокуратури до судової влади, переконаний учений, жодним чином не означатиме посягання на особливий статус, повноваження і незалежність суддів. Проголошення незалежності прокурорів, наголошує він, не матиме успіху, тому що правосвідомість посадових осіб органів виконавчої влади ґрунтується на таких засадах, як чітка підпорядкованість та втручання в діяльність підпорядкованого суб'єкта [19, с. 46, 48]. У необхідності інтеграції прокурорської системи до судової влади переконаний В. Долежан [20, с. 17]. Щодо прокуратури як такої, що повинна бути незалежним органом у системі судової влади, висловлюються О. Драган [21, с. 6], І. Озерський [22]. Поділяємо думку І. Марочкіна стосовно того, що призначенням судової влади є вирішення юридично значущих справ у рамках особливої процедури. За своєю природою, як стверджує І. Марочкін, вона відокремлена від інших гілок влади й не може бути об'єднана ні з будь-якою іншою, в тому числі й з прокурорською. Склалася певна історична традиція, коли "для вирішення конкретного завдання – підтримання обвинувачення прокуратура позиціонує при судовій владі, тоді як судова влада і прокуратура не є рівнопорядковими, а тому не можуть бути об'єднані в одну систему" [8, с. 63].

Існують пропозиції щодо віднесення прокуратури до виконавчої гілки влади. У цьому питанні, варто, на нашу думку, прислухатися до міркувань О. Литвака, який вважає, що віднесення прокуратури до виконавчої гілки влади суперечитиме принципам побудови правової держави, верховенства права, незалежності прокуратури та може зруйнувати існуючу систему "стримувань і противаг" [9, с. 9]. Заслуговує на увагу й думка М. Якимчука стосовно того, що, якщо прокуратура належатиме до системи виконавчої влади, це призведе до зміни її правової природи, і вона стане адміністративно-контрольним органом, що суттєво послабить незалежність прокурорів. Відбудеться зниження їх соціально-економічного забезпечення, оскільки виникне необхідність зрівняння прокурорського статусу, який, по суті, є процесуальним, зі статусом державних службовців у сфері державного управління [16, с. 36 – 37].

Вважаємо, що, говорячи про віднесення прокуратури до виконавчої чи судової гілки влади, необхідно зважати на Рекомендації 2000 (19) Комітету міністрів Ради Європи, у яких (п.13) задекларовано, що у випадку якщо прокуратура є частиною або підпорядковується уряду, держава повинна гарантувати, що: а. характер і обсяг повноважень уряду щодо прокуратури встановлюються законом; б. уряд здійснює свої повноваження відкрито, відповідно до міжнародних угод, національного законодавства й загальних принципів права; с. якщо уряд дає загальні вказівки, вони повинні надаватися у письмовій формі й бути опублікованими належним чином; д. якщо уряд має повноваження для дачі вказівок про порушення справи, такі вказівки повинні містити відповідні гарантії відкритості й справедливості відповідно до національного законодавства, виконання урядом його обов'язків, наприклад: вимагати попередніх письмових роз'яснень від правочинного прокурора або органа, який здійснює суспільне обвинувачення; належним чином роз'яснювати письмові вказівки, особливо, якщо вони розходяться з рекомендаціями прокурора, і передавати їх у порядку підпорядкованості; дбати про те, щоб до суду усі роз'яснення і вказівки були залучені до справи та інші особи могли з ними ознайомитися і висловити свою думку; е. прокурори можуть представляти суду будь-які юридичні аргументи; ф. у принципі неприпустимі індивідуальні вказівки про заборону кримінального переслідування. Якщо того не вимагає справа, такі вказівки повинні залишатися винятками й підкорятися не тільки вимогам, зазначеним у параграфах "d" і "e", а й спеціальному контролю, зокрема щодо гарантій відкритості вказівок [1].

Що стосується шляхів реформування прокуратури на сучасному етапі, то В. Кравчук переконаний, що найбільш прийнятними для України є два варіанти реформування інституту прокуратури: а) шляхом утвердження правового статусу прокуратури як самостійного органу державної влади; б) через віднесення її до судової влади (з певною функціональною автономією – наприклад, як самостійний орган системи судової влади). Інтеграція інституту прокуратури до системи судової влади, окреслення її функціонального призначення у сфері кримінального судочинства, вважає вчений, сприятиме наближенню внутрішньої організації органів прокуратури до системи судів. Відповідно, визнання прокуратури самостійним органом державної влади та збереження за прокуратурою правозахисної функції (у формі нагляду за додержанням і застосуванням законів) розширює можливості внутрішньої побудови прокурорської системи різнопланової територіальної компетенції. Незалежно від ступеня інтеграції, прокуратури, наголошує автор, до тієї чи іншої гілки державної влади, повинен зберігатися високий рівень її автономії та незалежності [13, с. 13]. Однак перевага надається тому, щоб залишити за прокуратурою України статус самостійного органу державної влади, оскільки це: по-перше, надасть можливість подальшого розвитку правозахисної діяльності органів прокуратури з наступним закріпленням у законодавстві правозахисної функції прокуратури (тобто правового статусу прокуратури як багатофункціонального органу); по-друге, створить сприятливі умови для збереження за прокуратурою повноважень з оперативного розгляду та вирішення юридичних справ за зверненням осіб у разі порушення їх прав та свобод, без передання справи до суду; по-третє, підкреслить вагомість прокуратури як системоутворюючого елемента механізму держави; по-четверте, гарантує самостійність процесуальної діяльності прокурора, зокрема, у кримінальному процесі за новим КПК України, щодо здійсненням нагляду за додержанням законів при проведенні досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням; по-п'яте, сприяє розвитку найбільш дієвих правових гарантій незалежності її функціонування" [13, с.12]. У цьому контексті наголосимо на думці Є. Поповича, котрий вважає: Здійснення органами прокуратури України своїх функцій та завдань значною мірою залежить від надання їм можливості реально здійсню-

вати вплив на суспільні явища та процеси в межах своєї, визначеної законом, компетенції. Це потребує звільнення діяльності прокуратури від шкідливого впливу з боку інших учасників суспільних відносин. Як свідчить досвід діяльності національної прокуратури, зауважує він, досить часто її керівники ставали заручниками тієї чи іншої політичної ситуації, у ключові моменти української історії відчували істотний вплив представників різних гілок влади. Зрозуміло, підкреслює вчений, що за умов залежності органів прокуратури найдосконаліші законодавчі положення залишаться суто декларативними. Важливе значення для незалежності прокуратури має деполітизація [2, с. 81].

Висновки. Реформування прокуратури необхідно розглядати у нерозривному зв'язку з процесом розбудови правової держави, утвердження верховенства права, з врахуванням особливостей правової системи та актуальних для України правових реалій. Вважаємо, що найбільш доцільно залишити за прокуратурою статус незалежного державного органу, зважаючи при цьому на Рекомендацію (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи, у якій (п.14) наголошується на тому, що у країнах, де прокуратура незалежна від уряду, держава повинна вжити ефективних заходів для того, щоб гарантувати закріплення у законі характеру й обсягу незалежності прокуратури.

Список використаної літератури

1. Рекомендація (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам "Про роль прокуратури у системі кримінального правосуддя"
[Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1568277&Site=DC>
2. Попович С. М. Шляхи розвитку прокуратури України / С. М. Попович. – Х. : Торнадо, 2009. – 352 с.
3. Мычко Н. И. Европейская система прокуратур / Мычко Н. И., Голова Н. А. – Донецк : Ноуледж, 2011. – 487 с.
4. Прокурорський нагляд в Україні / [Козутич І. І., Нор В. Т., Павлишин А. А., Луцик В. В.]. – К. : Ін Юре, 2011. – 592 с.
5. Косюта М. В. Прокурорська система України в умовах демократичного суспільства / М. В. Косюта. – Одеса: Юрид. літ-ра, 2002. – 375 с.
6. Шумський П. В. Прокуратура України / П. В. Шумський. – К. : Вентурі, 1998. – 336 с.
7. Войцишен В. Прокуратура у системі кримінальної юстиції України / Віктор Войцишен // Вісник Національної академії прокуратури України. – № 2. – С. 11 – 14.
8. Марочкін І. Є. Прокуратура України: проблеми становлення й розвитку / І. Є. Марочкін // Проблеми законності. – 2009. – Вип. 100, – С. 376 – 385.
9. Литвак О. Проблеми реформування органів прокуратури / Олег Литвак, Петро Шумський // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2012. – № 1. – С. 3 – 12.
10. Андриянов В. Н. Прокуратура Российской Федерации в системе разделения властей / В. Н. Андриянов // Вестник Тюменского государственного университета. – 2009. – № 2. – С. 73 – 78.
11. Чиркин В. Е. Контрольная власть В. Е. Чиркин // Государство и право. – 1993. – № 4. – С. 18 – 20.
12. Елизаров А. Б. Роль и место прокурорского надзора в триаде властей / А. Б. Елизаров // История государство и права. – 2003. – № 6. – С.24 – 28.
13. Кравчук В. М. Прокуратура України як орган державної влади: інституційно-правовий аспект : автореф. дис.. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.10 "Судострій; прокуратура та адвокатура" / В. М. Кравчук. – К., 2012. – 20 с.
14. Миколенко В. А. Місце прокуратури у системі влади в Україні / В. А. Миколенко // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 613 – 617.
15. Якимчук М. К. Становлення та основні етапи розвитку прокуратури в Україні. – Чернівці : Рута, 2004. – 40 с.
16. Якимчук М. Актуальні питання трансформації функцій прокуратури та її ролі в системі органів державної влади України / Микола Якимчук // Прокуратура України: історія, сьогодення та перспективи : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 25 лист. 2011р.) / Генеральна прокуратура України, Національна академія прокуратури України. – К. : Національна академія прокуратури України, 2012. – С. 35 – 39.
17. Михайленко О. Р. Прокуратура України / О. Р. Михайленко. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 296 с.
18. Гель А. П. Правоохоронні органи України / Гель А. П., Семаков Г. С., Цвігун Д. П. – К. : МАУП, 2000. – 240 с.
19. Толочко О. Реформування прокуратури України: інституціональний аспект / Олександр Толочко // Прокуратура України: історія, сьогодення та перспективи : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 25 лист. 2011р.) / Генеральна прокуратура України, Національна академія прокуратури України. – К. : Нац. акад. прокуратури України, 2012. – С. 45 – 49.
20. Долежан В. В. Проблеми визначення статусу прокуратури у діяльності Конституційної Асамблеї / В. В. Долежан // Вісник національної академії прокуратури – 2012. – № 3. – С. 16 – 21.
21. Драган О. В. Прокурорський нагляд за додержанням законів органами адміністративної юрисдикції : авторе. дис.. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.10 "Судострій; прокуратура та адвокатура" / О. В. Драган. – К., 2012. – 19 с.

22. Озерський І. Міжнародні стандарти прокурорської діяльності [Електронний ресурс] / Ігор Озерський // Віче. – Режим доступу до журн.

<http://www.viche.info/journal/1871/>

23. Цакадзе Н. Ч. Прокуратура в системі органів державної влади в Україні: статус, функції, перспективи реформування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук : спец. 12.00.10 "Судоустрій, прокуратура та адвокатура" / Н. Ч. Цакадзе. – К., 2010. – 15 с.

С.І. Лозинська

здобувач

Львівського Державного університету внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ ДУХОВНОСТІ КРІЗЬ ПРИЗМУ МОРАЛЬНО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИ

Стаття присвячена розкриттю духовності як втілення в світоглядних орієнтаціях людини сподівань, прагнень, ідеалів, духу народу, нації, що визначає спрямованість особистісних потреб, бажань і зумовлює настанову на відповідний життєвий вибір.

Ключові слова: *духовність, мораль, світоглядні орієнтації, моральна деградація, свідомість, антропо-буття, моральні норми та принципи.*

Статья посвящена раскрытию духовности как воплощение в мировоззренческих ориентациях человека надежд, стремлений, идеалов, духа народа, нации, что определяет направленность личностных потребностей, желаний и предопределяет установку на соответствующий жизненный выбор.

Ключевые слова: *духовность, мораль, мировоззренческие ориентации, моральная деградация, сознание, антропо-бытие, моральные нормы и принципы.*

The article is devoted to opening of spirituality as embodiment in the world view orientations of man of hopes, aspirations, ideals, spirit of people, nation, that determines the orientation of personality necessities, desires and predetermines setting on the proper vital choice.

Key words: *spirituality, moral, world view orientations, moral degradation, consciousness, moral norms and principles.*

Постановка проблеми. Нині, в умовах економічної кризи, відбувається інтенсивний процес соціальної і моральної деградації частини молоді, надмірного захоплення негативними формами комерційного бізнесу і низькопробною зарубіжною культурою. Відтак притуплюються природні потреби в пізнанні, втрачається інтерес до чесної праці, знецінюються духовні ідеали.

Щоб вийти з економічної, політичної кризи, люди повинні вийти з кризи моральної. Адже, як правило, за негараздами суспільства стоїть його моральне зубожіння. Марно й сподіватися дотримання десятків тисяч державних законів, якщо не дотримуються Десяти Заповідей Божих. Адже цінність демократії – в рівності людей перед законом. А він виростає з рівності людей перед Богом.

Аналіз досліджень даної проблеми. Значний внесок у вивчення проблеми духовності та моралі справили праці С.Ф. Анісімова, Н.К. Бородіна, Ю.М. Білодід, І.В. Бичка, Г.І. Горак, М.С. Кагана, В.М. Ксенофонтова, А.Д. Косічева, С.Б. Кримського, С.В. Пролєєва, Г.В. Платонова, І.В. Степаненко, В.І. Стрелкова, В.Г. Табачковського, В.Г. Федотової та інших.

Окремі критерії духовності і моралі досліджувались у працях М. Бердяєва, В. Франкла, Е. Фромма, Т. де Шардена, М. Шелера та інших.

Змістовному аналізу окреслених проблем посприяли ідеї представників релігійної літератури та літератури святих отців: архімандрита Софронія (Сахарова), К. Барга, архієпископа Луки (Войно-Ясенецького), Л. Джуссани, О. Клемана, В. Лоського, О. Меня, митрополита Антонія Сурожського, Г. Флоровського та інших.

Мета даної статті полягає у дослідженні духовності крізь призму морально-ціннісних орієнтацій людини, що виступає ціннісною характеристикою свідомості, яка проявляється в когнітивній та інтуїтивній здатності найбільш адекватно оцінювати і створювати факти буття.

Виклад основного матеріалу. Природу феномена духовності необхідно розглядати у більш широкому контексті, ніж у дискурсі філософії свідомості, адже необхідно „зрозуміти духовний устрій і вміти володіти ним” [1, с.191-192], – це спрямованість усвідомлення у духовній практиці, наприклад, ісихазму, виявляє масштаби і повноту виміру антропо-буття, котрий задіюється у духовному процесі, акцентуючи аспект оволодіння людиною самої себе. Саме практика духовності виокремлює цей онтологічний аспект осягнення природи людини. Але форма такого осягнення не є відображенням дійсності буття об'єкта у дійсності буття